

ρώνει τὸ ποίημα τοῦ «Θάνατου τῶν Ἀρχαίων» καὶ θεμελιώνει τὴν ἀντινομία τοῦ ἀπολλωνίου «Θαλασσομάχου» μὲ τὸ «χλωμὸ καλόγερο.»

— Ποιὸς εἶν' αὐτός, παιδάκι μου; — Μαννούλα, ὁ Ἀἰ
[Δημήτρης] —

Κ' εἴσουν ἐσύ, Δεξιλίε, λεβέντη καβαλλάρη,
Ἀμάραντο ἀσπρολούλουδο τῆς ἀθηναίας Τέχνης!
Καὶ εἶταν ὁ λόγος ὁ τρανὸς καὶ ἀξέχαστος φερμένος
Ἀπὸ τὰ σπλάχνα ἐνὸς λαοῦ σ' ἐνὸς παιδιοῦ τὸ στόμα.
Δὲν εἴμαστε οὔτε χριστιανοὶ καὶ εἰδωλολάτρες οὔτε.
Ἀπὸ σταυροὺς κι ἀπὸ εἰδῶλα νὰ πλάσουμε ζητᾶμε
Τὴ νέα ζωὴ ποὺ εἶν' ἄγνωρον ἀκόμα τῶνομά της.

Ὁ Δεξιλέος, δώδεκα χρόνια ὕστερ' ἀπὸ τὴν ἐπική του εἰκόνα μέσα στοὺς «Τάφους τοῦ Κεραμεικοῦ» τῶν «Ματιῶν τῆς Ψυχῆς μου», ξαναφαίνεται ὡς εἶδος ἀποκαλυπτικὸ σύμβολο τῆς ποίησης τούτης τὰ στοιχεῖα δεμένα συγκρατητὰ ξαναγυρίζουνε σὰν κρίκοι τῆς ἰδίας ἀλυσίδας. Δυὸ χάρες τῆς ποιητικῆς ζωῆς: ὁ πανθεισμός καὶ ὁ σκεπτικισμός. Ὁ πανθεισμός γεννᾷ τὴ λυρική χαρὰ. Ὁ σκεπτικισμός τὴν ἐλεγειακὴ παραπόνια. Τὸ ποίημα τῆς «Σκέψης» κρατιέται ἀπὸ τὴ δεύτερη πνοή· τὸ ποίημα τῆς «Ἀπόκρισης» ἀπὸ τὴν πνοὴ τὴν πρώτη· μὰ τελειώνει κι αὐτὴ σὲ παράπονο, ὅσο κι ἂν εἶναι εἰρωνικό. Ξαναγεννιέται ἡ λυρική χαρὰ μὲ τὸ Δεξιλέο τῶν «Ἐκατὸ Φωνῶν.»

Ὅμως ἡ ἰδέα τούτη θὰ ξαναφανῇ ἀνοιγμένη, πλουτισμένη, σὰν παλάτι ποὺ ὑψώθηκε στὸν τόπο ποὺ ἔστεκε τὸ πρωτὶνὸ πράσινο κιόσκι, ὕστερ' ἀπὸ λίγα χρόνια, στὸ «Τραγοῦδι τοῦ Παρνασσοῦ» ποὺ γιομίζει τὸ πέμτο Λόγο τῆς «Φλογέρας τοῦ Βασιλιά.» Σὰς ἀναφέρνω καὶ τὸ ποίημα τοῦτο, γιὰ νὰ σὰς δώσω ἀφορμὴ νὰ σκύψετε προσεχτικώτερα στὴν τέχνη τούτη καὶ νὰ βρῆτε ἀπὸ μόνοι σας τὴ μετὰ σφραγίδα ποὺ τὴ σφραγίζει καὶ στὰ πῶς διαφορετικὰ τῆς φανερώματα.»

(Ἀκολουθεῖ)

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΔΗΛΩΣΗ

Ζητῶ ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστες τοῦ «Νουμά» κι ἀπὸ τοὺς ἰδίους τοὺς ἐπικριτὲς μου νὰ μοῦ συμπαθήσουνε στὸ ἄρθρο μου *Μία ἀπάντηση*, μερικὲς νευρικές λέξεις καὶ φράσεις μου, καθὼς *χυδαῖοψυχους*, *ἀνήθικο χορὸ* κ.τ.λ. ποὺ ξέφυγαν ἀπάνω σὲ στιγμιαία ὀργή. Δὲν εἶναι ἀκριδὲς ἐπίσης ἐκεῖ ποὺ λέω πὼς «δὲν ἔχω φύλλο ἢ περιοδικὸ δικό μου». Αὐτὸ θάταν ἀγνωμοσύνη μου πρὸς τὸ «Νουμά» ποὺ φιλοξενεῖ πρόθυμα τὴ συνεργασία μου καθὼς καὶ κρίσεις εὐνοϊκὲς γιὰ τὸ ἔργο μου, ὅπως τοῦ ποιητῆ τοῦ

Πνεύματος κ. Ρήγα Γκόλφη καὶ ἄλλων. Ὁ «Νουμάς» δὲ μπορούσε νὰ κάνει ἀλλιώτικα παρὰ νὰ δεχτεῖ τὸ ἐπιθετικὸ ἄρθρο τοῦ κ. Γιώργου Ν. Πολίτη γιὰ τὸ βιβλίο μου, μὰ ποὺ εἶναι συνεργάτης του καὶ μὰ ποὺ ὁ «Νουμάς» ἀπόδειξεν ἀπειρες φορὲς πὼς εἶναι λεύτερο βῆμα.

Ὅμως ἐπειδὴς ὁ «Νουμάς» εἶναι τὸ καλλίτερο φιλολογικὸ φύλλο ποὺ ἔχουμε κ' ἐπειδὴς ἡ στήλη τοῦ κριτικοῦ χαρίστηκε μ' ἀπεριόριστην ἐμπιστοσύνη στὸν κ. Γ. Ν. Π., πληροφορῶ τὸν κ. Γ. Ν. Π. πὼς ἔχω ἀναλάβει μὴ πολὺ βαρὶὰ καὶ πολὺ μεγάλη εὐτύχη ἀπέναντι τῆς πνευματικῆς Ἑλλάδας καὶ τὸν προκαλῶ νὰ καταδεχτεῖ ν' ἀπλωθεῖ πῶς πολὺ καὶ νὰ μὰς ἀποδείξει μ' ἐπιχειρήματα πῶς χεροπιστὰ καὶ πῶς βάσιμα καὶ χωρὶς μεγάλη κατάχρηση πομπώδικων φράσεων τὴ μηδαμινότητα τοῦ ἔργου μου.

Γιατὶ ὁ κ. Γ. Ν. Π. δὲ φαντάζεται φαίνεται πόσο δείχτηκε ἀνίδεο παιδί ὅταν ἐπιχείρησε σ' ἓνα στενότατο ἄρθρουδάκι του γιομάτο ἀοριστίες, αἰσθηματολογίες σὲ βάρος τοῦ Σολωμοῦ κι ἀφορισμοὺς δογματικούς γιὰ τὴ δική μου ποίηση, νὰ κρίνει ὅχι μόνον τὸ στερνὸ μου βιβλίο ὁ «*Γῦρος τῶν Ὁρῶν*», μὰ ὁλόκληρη τὴν ἐργασία μου — ἐργασία δώδεκα χρόνων ἀνθρώπου ποὺ ἔζησε καὶ ξεδηλώθηκε τόσο διαφορετικὰ καὶ ποικίλα. Ἄς ξετυλίξει σὲ σοβαρὲς του μελέτες τὸ σύστημά του καὶ τίς φιλολογικὲς του πεποιθήσεις κι ἄς πάρει ἀπὸ τὰ βιβλία μου πῶς πολλὰ δοκουμένα κι ἀποσπάσματα νὰ μὰς δώκει καὶ μὰς πείσει τελειωτικὰ γιὰ τὴν ἀλήθεια τῆς ἀπρόσωπης κριτικῆς του. Γιατὶ δὲν εἶναι ἀρκετοὶ καθόλου, δέκα ἢ εἴκοσι στίχοι — ποὺ δὲ μὰς πείθει καὶ γι' αὐτοὺς γιατί εἶναι γιὰ πέταμα — ποὺ ἀναφέρει ἀπὸ ἓνα ὁλόκληρο λυρικὸ σκηρικὸ ἔργο ἢ ἐπικολυρικὸ ποίημα ὅπως ὁ «*Γῦρος τῶν Ὁρῶν*», ποὺ θάχει παραπάνου ἀπὸ χίλιους στίχους (Καὶ λέω ἓνα στρογγυλὸν ἀριθμὸ γιατί δὲ μετρῶ ποτέ μου τοὺς στίχους μου). Δὲν εἶναι ἀρκετοὶ αὐτοὶ οἱ στίχοι, λίγοι ἀπὸ ἓνα τραγοῦδι ποὺ τραγουδᾶνε τὰ κορίτσια κ' εἶναι ξεπίτηδες βαλμένη ἢ κάποια τους ingénnité κι ἀπὸ μὴ προσευκὴ ἐνὸς καλόγερου ποὺ ἀπὸ τὸ στόμα του δὲν μπορούσανε ν' ἀκουστοῦν παρὰ λέξεις τῆς Γραφῆς, γιὰ νὰ στηριχτεῖ ἀπάνου τους καὶ νὰ κατακρίνει μὲ παιδιάτικα σοφίσματα κι ἀφορισμοὺς τὸ στερνὸ μου βιβλίο — καλὲ τί λέω; — καὶ τὴν ἐργασία μου ὁλόκληρη.

Γιατὶ τοῦ ξαναλέω καὶ πάλι πὼς πάρα πολὺ γελάστηκεν ἂν νόμισε πὼς εἶναι τόσο εὐκολο πρᾶμα ἡ Κριτικὴ καὶ τὸν συμβουλεύουμε νὰ πάρει τὰ μπαγάκια του καὶ νὰ ξαναγυρίσει στὴν Εὐρώπη νὰ ριχτεῖ μὲ τὰ μούτρα στὴ μελέτη κάμποσα χρονάκια ἀκόμα — ὡς δέκα τουλάχιστο — ἂν σκοπεύει σοβαρὰ νὰ

κολουθήσει τέτοιο στάδιο κι αν ακόμα έχει κάποιο ταλέντο γιατί ως τὰ σήμερα κάθε άλλο μᾶς ἔδειξε παρά αυτό. Προπάντων ἄς ἀπαρνηθεῖ τελειωτικά τὸ δάσκαλό του κ. Βασιλικό, γιατί τὰ πράγματα μᾶς δείχνουν θεοφάνερα ἐκ τῶν ὑστέρων πὼς δὲν εἶναι κριτικός. Ἄς ἀπαρνηθεῖ καὶ τὸ σοσιαλισμὸν ακόμα καὶ κάθε ἄλλον — *ισμὸν*, γιατί ὁ κριτικὸς δὲν πρέπει νὰ φυλακώνεται σὲ κανένα ἀπολύτως σύστημα καὶ μέσα ἀπὸ τὴ φυλακὴ του ν' ἀγναντεύει δλᾶκαιρη τὴ ζωὴ μὲ τὶς χίλιες δυὸ ἐκδήλωσές της. Πῶς, ἀφοῦ ἔμεινε στὴ Γερμανία δὲ διάδασε τὸ Νίτσε ποὺ λέει ὁ φτωχός: «Φυλάγουμε ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὰ συστήματα καὶ τοὺς ἀποφεύγω. Ἡ θέληση τοῦ συστημάτου εἶναι μιὰν ἔλλειψη εἰλικρίνειας»;

Ποῖόν ποιητὴ καὶ ποῖο ποίημα δὲ μπορούμε νὰ πετάξουμε στὰ σκουπίδια μὲ τὸ σύστημα τοῦ κ. Γ. Ν. Π.; Καὶ μιλῶ προπάντων γιὰ τὰ ποιήματα τ' ἀπλωμένα καὶ τὰ μεγαλόχυτα, ὅπου μαζὶ μὲ τὸ ὕλικὸ τὸ κατεργασμένο ἀπὸ τὸν ποιητὴ, ὑπάρχει καὶ κάποιο ὕλικὸ ποὺ φαντάζει γι' ἀκατέργαστα (primitif); Ὅπου μαζὶ μὲ ἄλλα ποιητικὰ στοιχεῖα, ὑπάρχει καὶ τὸ ἀφηγητικὸ στοιχεῖο καὶ τὸ ρητορικόν; Γιατὶ ἄς τὸ νοιώσουμε μιὰ γιὰ πάντα μερικοὶ στενοκέφαλοι πὼς καὶ τὰ στοιχεῖα αὐτὰ σὲ χέρια δόκιμου ποιητῆ, εἶναι στοιχεῖα νόμιμα καὶ στερχτὰ στὴν Ποίηση. Οἱ «*Θρίαμβοι*» τοῦ Πετράρχη, ὅλη ἡ Ποίηση τοῦ Σέλλεϋ, τοῦ Λεκόντ ντε Λίλ, τοῦ Βερράρεν, ὁ «*Δωδεκάλογος τοῦ Γύφτου*» τοῦ Παλαμᾶ μᾶς τὸ φωνάζουν. Ἄν ἀκκουμπήσει βέβαια κανεὶς σὲ μιὰ μονομερὴ ἐκδήλωση τῆς Ποίησης, σὲ κάποιους στίχους λ. χ. τοῦ Σολωμοῦ, σὲ κάποια ποιήματα τοῦ Βερλαῖν ἢ δὲν ξέρω ποιανοῦ ἄλλου, δλ' αὐτὰ τὰ παραπάνου ποιήματα εἶναι τότες γιὰ πέταμα κ' οἱ ποιητὲς τοὺς στιχοπλόκοι καὶ ριμαδόροι.

Ὅμως καὶ τὸ Σολωμὸν σας κ. Γ. Ν. Πολίτη μπορῶ μὲ τὸ σύστημά σας τὸ ἴδιο νὰ πολεμήσω καὶ νὰ τὸν πῶ ριμαδόρο καὶ στιχοπλόκο στὸν «*Ὕμνο στὴν Ἐλευθερίαν*» καὶ στὸν «*Ὕμνο στὸ Μπαῦρον*» — καὶ τί ριμαδόρος καὶ τί στιχοπλόκος! —

Ὡστόσο ἓνας ἀληθινὸς κριτικὸς, κι ὅχι κριτικὸς τοῦ γλυκοῦ νεροῦ, θὰ τοῦ παραδλέψει τὰ ἐλαττώματα τῆς νιότης του καὶ θὰ μιλήσει γι' αὐτὰ ὅπως ὁ κ. Σίμος Μενάρδος ποὺ εἶναι ὁ μόνος ἴσως κριτικὸς ποὺ ἔχουμε (*) ἄξιος τῆς περιωπῆς τοῦ ὀνόματος,

(*) Συχνὰ μιλῶ γιὰ κριτικὴ καὶ κριτικούς καὶ δὲν ἀναφέρω τὸν Παλαμᾶ. Δηλώνω μιὰ γιὰ πάντα πὼς αὐτὸ δὲν εἶναι γιατί δὲν τὸν λογαριάζω γιὰ κριτικὸ ξεχωριστό, μὰ στὸ νοῦ μου φανερώνεται πάντα ὁ μεγαλόσωμος ποιητῆς καὶ παραμερίζει τὸν κριτικόν. Θάπρεπε τέτοιες στιγμὲς νὰ μὴ συλλογίζουμαι ὁλότελα τὸν ποιητὴ, ἀν εἶναι ποτὲς δυνατό.

γιατὶ ἐξετάζει ἀντικειμενικά, ψυχραῖμα τὸν ποιητὴ, δῆλ ἀπὸ κάθε σύστημα καὶ ἀπὸ κάθε ποῦ αὐτὸς πρεσβεύει, καὶ κατορθώνει καὶ ἀνταμώνει στὴν κρίση του τὴ μεστὴ δυὸ ποιητὲς τόσο διαφορετικούς μεταξὺ τους σὲ ἀντίληψη τέχνης, μορφῆς, λεχτικοῦ, τὸν Κάλδο καὶ τὸ Σολωμό.

Μὰ καὶ στὸ Σολωμὸν σας, κ. κ. Βουτιερίδῃ καὶ Παπαντωνίου, μπορῶ ν' ἀναζητήσω φριχτὰ λάθια καὶ σὰς σερδύρω ἓνα τουλάχιστο σήμερα:

Κόκκινα κι ὁμορφα
ἔχει τὰ χεῖλα,
ὥσάν τὰ φύλλα
τῆς ροδαριάς.

(*Ἡ Ἀγνώριστη*)

Τὰ φύλλα τῆς ροδαριάς ποτὲς δὲν εἶναι *κόκκινα* μὰ *πράσινα*, ὑποθέτω. Ἦθελε νὰ πεῖ τοῦ ρόδου τὰ φύλλα καὶ δὲν τὰ κατάφερε. Ὡστε κατὰ τὸ σύστημά σας καὶ κατὰ τὸ σύστημα κάθε στενοκέφαλου γραμματικοῦ ὁ Σολωμὸς εἶν' ἀγράμματος, στιχοπλόκος καὶ ριμαδόρος. Μὰ καὶ σὲ πόσα βιβλία τρεχούμενου θαυμασμοῦ, ποὺ θαμάζονται μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα ἀπὸ τοὺς διάφορους σνοβιστὲς ποὺ πλήθυναν στὴν Ἑλλάδα ὅπως ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, δὲ θὰ μπορούσε νὰ ψαρέψει κανεὶς τέτοια μαργαριτάρια; Μὰ ποιὸς ἔχει καιρό; Ἡ μήπως πετάξαμε τὸν ἓνα σχολαστικισμό γιὰ νὰ φορέσουμε τὸν ἄλλο ποὺ εἶναι πῶς ἐπικίντυνος ακόμα, γιατί μᾶς ξεπλανᾷ καὶ μᾶς ξαπατᾷ περισσότερο κι ἀπὸ τὸν ἄλλο;

Ὡστόσο ἄς πειστεῖ ὁ κ. Βουτιερίδης πὼς *παταγὴ μουγγιὰ* δὲν εἶναι λάθος. Θὰ τοῦ χρειάζονται λίγο παρατηρητικὸ νὰ παρατηρήσει καὶ νὰ προσέξει καλὰ τοὺς μουγγοὺς καὶ νὰ τοὺς ἀκούσει: ὅταν πασκίζουν ν' ἀρθρώσουν λέξη καὶ δὲν κατορθώνουν νὰ βγάλουνε παρά ἓναν ἤχο στριγγό, σφυριχτικὸ καὶ οὐρλιαστικὸ σκεδόν, καὶ τότες, μὲ λίγη — τόση δὲ — φαντασία ποὺ τοῦ λείπει τοῦ δυστυχῆ, θᾶννοιωθε τὴν ὁμορφιά τοῦ στίχου:

Καὶ παταγὴ μουγγιὰ ζώνει τὸ δάσος

ποὺ εἶναι στίχος ἀπ' τοὺς καλλίτερους ποὺ ἔχω γράψει, στίχος μοναδικός.

Εἶναι ντροπὴ, σήμερα ποὺ στὴν Ἑλλάδα μπορεῖ κανεὶς ν' ἀντικρύσει θετικὰ πιά κάποιο φῶς σὲ διάφορα σημεῖα τῆς ποῦ ὡς τὰ χτὲς ακόμα εἴταν σκοτεινά, στὴν Πολιτικὴ λ. χ. καθὼς κι ὁ Ἰδὸς μᾶς τὸ ἀποδείχνει στὰ τόσο φωτεινὰ ἄρθρα του στὰ «*Νου-*

μά», είναι ντροπή, λέω, ή φιλολογία μας που πρό-
τρεξε πάντα, να μασκαρεύεται σήμερα από ένα-δυό
έξημμένους νεήλυδες που όλα τους είναι μέσα τους
ἀκαθάριστα και δὲν ξέρουνε καλὰ καλὰ κι αὐτοὶ τί
γυρεύουν.

Μπαστιάνα

ΣΩΤΗΡΗΣ ΣΚΙΠΗΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Ἄφ'οὗ διάβασα καὶ τὸ σημερινὸ τὸ ἄρθρο τοῦ κ.
Σκίπη, στὸ τυπογραφεῖο, λυπᾶμαι πολὺ τώρα,
ποὺ ἔχοντας ἀναλάβει μιὰ κάποια ὑποχρέωση
ἀγνάντια στοὺς ἀναγνώστες τοῦ «Νουμά», ἀναγκά-
στηκα νὰ μιλήσω τελευταῖα γιὰ ἓνα βιβλίο, ὅχι τό-
σο γιὰ νὰ τὸ χτυπήσω (γιατὶ αὐτὸ δὲν ἄξιζε τὸν κό-
πο), μὰ περισσότερο γιὰ νὰ δείξω τὴν ἀνιδεότητα
τῶν ἀνθρώπων, ποὺ τὸ θαρροῦσανε ποιητικὸ. Λυπᾶ-
μαι γιατί με τὸ κριτικὸ μου κείμενο σημείωμα, ποὺ ὁ
κ. Σκίπης κολακεύεται νὰ τὸ νομίζει γραμμένο με
πάθος καὶ με φτόνο, τοῦ ἔδωσα ἀφορμὴ νὰ ξεσκε-
παστῇ, ὅσο ἀνίκανος ποιητῆς, τόσο καὶ ἄνθρωπος
ὅχι πολὺ καλαναθρεμμένος.

ΓΙΩΡΓΟΣ Ν. ΠΟΛΙΤΗΣ

Ἡ ΚΟΙΝὴ ΓΝΩΜὴ

ΦΤΗΝΑ ΒΙΒΛΙΑ

Φίλε «Νουμά»,

Πουλιούνται τὰ Ρωμαϊκά βιβλία ἢ δὲν πουλιούν-
ται; Νά, τὸ ζήτημα ποὺ καταπιαστήκανε οἱ Ἀθη-
ναῖοι χρονογράφοι.

Δὲν ξέρω γιὰ τοὺς ἄλλους, ἐμεῖς ὅμως οἱ δημο-
τικιστὰδες ἀρχινήσαμε νὰ συνειθίζουμε νὰγοράζου-
με βιβλία καὶ θὰγοράζουμε περισσότερα ἀνὰ τὰ βιβλία
πουλιόντουσαν φτηνότερα.

Θυμάμαι τί μᾶς δηγήθηκες ἐσὺ ἓνα Σαβατόδρα-
δο στὰ γραφεῖα τοῦ «Νουμά». Σὰ βγήκε τὸ βιβλίο
τοῦ Φωτιάδη «Τὸ Γλωσσικὸ ζήτημα καὶ ἡ Ἑκπαι-
δευτικὴ μας ἀναγέννησις», τρία ἀλάκαιρα χρόνια
ἔμεινε ἀπούλητο στὸ βιβλιοπωλεῖο τῆς «Ἑστίας»,
ὅπου ἓνα ἀντίτυπο μοναχὰ εἶχε πουληθεῖ, κι αὐτὸ
ἀγορασμένο ἀπὸ τὸ Μανόλη Τριανταφυλλίδη. Ὅταν
ἀρχίνησε νὰν τὸ πουλάει ὁ Νουμάς ἀντὶ τρεῖς δραχ-
μὲς μιὰ δραχμὴ, μέσα σ' ἓνα χρόνο πουληθήκανε

τρακόσια περίπου ἀντίτυπα. Τὸ ἴδιο καὶ με τὴν
πρώτη ἐκδοσὴ τῆς «Ἰλιάδας» τοῦ Πάλλη ποὺ που-
λιόντουσαν οἱ δυὸ τόμοι (Α—Μ) μιὰ δραχμὴ. Τὸ ἴ-
διο καὶ με τὰλλα φτηνὰ βιβλία τῆς δραχμῆς ποὺ
πουλάει τὸ γραφεῖο τοῦ «Νουμά».

Ἄν τὰ βιβλία τοῦ Ψυχάρη, ποὺ πολυζητιοῦνται
κι αὐτὰ τώρα, πουλιόντουσαν φτηνότερα (ὅχι μιὰ
δραχμὴ, μὰ δυὸ, δύομιση δραχμὲς ὁ τόμος), θαρρεῖς
πὼς θὰ μένανε περισσότερο ἀπὸ ἕξη μῆνες στὸ βιβλιο-
πωλεῖο τῆς «Ἑστίας»;

Νά, λοιπὸν τὸ μυστικὸ. Φτήνεια, φτήνεια! Μιὰ
δραχμὴ, τὸ πολὺ δυὸ δραχμὲς ὁ τόμος, καὶ βλέπετε
τί γίνεται. Ὁ κόσμος θὰ συνειθίσει νὰγοράζει φτηνὰ
βιβλία, καὶ ἅμα καλοσυνειθίσει με τὰ φτηνὰ, δὲ θὰ
δυσκολεύεται ὕστερα νὰγοράζει καὶ τὰκριδότερα. Μὰ
πρῶτα πρέπει νὰ συνειθίσει νὰγοράζει.

Δικός σου
ΒΙΒΛΙΟΦΑΓΟΣ

ΝΑ ΜΕΛΕΤΑΝΕ ΚΑΙ ΝΑ ΜΙΛΑΝΕ

Φίλε «Νουμά»,

Στὸ ὑπόμνημα τοῦ κ. Δελμούζου, ποὺ ἔγραψε
καὶ τὸ ὑπόγραψε ὁ κ. Λουκάς Νάκος, δικηγόρος καὶ
βουλευτῆς, καὶ τὸ δημοσίεψε στὴν «Ἑστία» τὴν πε-
ρασμένη βδομάδα, διαδίδω καὶ τοῦτο τὸ παρα-
γράφακι :

Ἡ διαβάλλουσι κακῇ τῇ πίστει ἢ εἶνε ἀνίκανοι νὰ ἐν-
νοήσουν τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῶν δημοτικιστῶν καὶ συγ-
χέουσιν αὐτοὺς ἀπὸ σκοποῦ ἢ ἐξ ἡλιθιότητος πρὸς εὐάριθ-
μον τάξιν λογίων, τῶν ὁποίων αἱ θνησιγενεῖς ὑπερβολαί,
ἀποδοκιμαζόμεναι καὶ παρὰ τοῦ Δελμούζου (Ἴδε μελέτην
τοῦ ἐν Δελτίῳ Ἑκπ. Ὁμιλ. 1910 σελὶς 35 κ. ἐ.), ἀκίνδυ-
νοὶ διὰ τὴν ἐξέλιξιν τῆς γλώσσης, εἴτε τῆς γραφομένης, εἴ-
τε τῆς ὁμιλουμένης, ἀποτελοῦσι τὰ ὅπλα τῶν ἐκμεταλλευ-
τῶν ἐκείνων, οἵτινες με τὸ φᾶσμα τῶν ἐπιβουλῶν καὶ τῶν
ἀοράτων ἐχθρῶν ἔμπορεύονται ὅλα τὰ ζητήματα πρὸς ἰ-
δίους σκοποὺς καὶ ὀφέλη.

Γιὰ τὸν κ. Δελμούζο δὲν ἔχω νὰ πῶ τίποτα, γιὰ
νὰ μὴ δυσαρεστήσω ἓνα δυὸ ἀγαπημένους μου φί-
λους. Μὰ στὸν κ. Λουκά Νάκο, με ὅλο τὸ σέβας
ποῦχω στὸ βουλευτικὸ του ἀξίωμα, τολμῶ νὰν τοῦ
συστήσω νὰ διαδίδει πρῶτα καλὰ καὶ ὕστερα νὰ
μιλάει, γιατί ἔτσι ποὺ μιλάει, ἐπιπόλαια κι ἀμελέ-
τητα γιὰ «θνησιγενεῖς ὑπερβολὰς» κτλ., μοιάζει με
κείνους ποὺ «ἐξ ἡλιθιότητος ἢ ἀπὸ σκοποῦ» θο-
λώνουν τὰ νερά.

Τίποτ' ἄλλο,

Πρόθυμος
ΕΝΑΣ ΜΗ ΗΛΙΘΙΟΣ